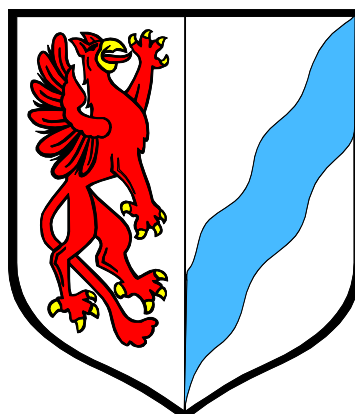

**Prezydent Miasta
Stargard**

I N F O R M A C J A

**O REALIZACJI
MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA ROK 2018**

marzec 2019

WPROWADZENIE

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, realizowany w 2018 r. w Stargardzie, został zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie uchwałą Nr II/37/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r.

Zadania wynikające z Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2018 są zadaniami własnymi gminy i są wymienione w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zadania te obejmują w szczególności:

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w tym w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.

Większość działań podejmowanych w 2018 r. w ramach realizacji ww. zadań to działania kontynuowane z lat ubiegłych, ale jednocześnie modyfikowane zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności oraz zgodnie z przyjętymi strategicznymi kierunkami, do których należą:

- 1) wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz zjawiska przemocy w rodzinie,

- 2) rozwijanie istniejącego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz problemem przemocy w kierunku jego kompleksowości i interdyscyplinarności,
- 3) wzmocnienie i rozszerzenie oddziaływań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży.

Ponadto są one kompatybilne z zadaniami dot. wspierania rodziny określonymi w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z zadaniami z zakresu zdrowia publicznego określonymi w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Priorytetowym działaniem w 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, była realizacja programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który przede wszystkim stwarzał dzieciom i młodzieży możliwość alternatywnego spędzania czasu wolnego, zapewniał im i ich rodzicom szeroką pomoc psychologiczno-terapeutyczną, a poprzez Szkolne Grupy Konsultacyjne i Zespół Interdyscyplinarny umożliwiał współpracę instytucji i organizacji pomagających rodzinom pozostającym w kryzysie, w tym w szczególności dotkniętym przemocą.

I. OPIS REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ UJĘTYCH W MIEJSKIM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2018

1. W zakresie realizacji zadania: podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem podjęto niżej wymienione działania.

1.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła postępowania wyjaśniające w sprawach osób, co do których zaistniało podejrzenie, że w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Wnioski o podjęcie przez Komisję ww. postępowania wpływały najczęściej od członków rodziny osoby zgłoszonej oraz od pracowników socjalnych i członków grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny. Ponadto wnioski składali także: policjanci Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie, kuratorzy sądowi i pedagodzy szkolni.

W przypadku uprawdopodobnienia nadużywania alkoholu przez osobę, której dotyczyło postępowanie, Komisja za główny cel stawiała sobie zmotywowanie jej do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego. Odmowa skutkowała skierowaniem osoby na badanie do biegłych (lekarza psychiatry i psychologa) celem rozpoznania, czy jest ona uzależniona od alkoholu. Jednocześnie, gdy zaistniała potrzeba, jeden z członków Komisji przeprowadzał wywiad. Stwierdzenie występowania zespołu zależności alkoholowej z jednoczesnym podtrzymywaniem odmowy dobrowolnego podjęcia leczenia skutkowało skierowaniem wniosku do sądu o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Podstawowe dane za 2018 r.:

Liczba prowadzonych spraw przez Komisję w 2018 r. w tym : -liczba postępowań wszczętych przez Komisję w 2018 r., -liczba postępowań kontynuowanych z lat poprzednich	185 113 72
Liczba osób skierowanych na badanie do biegłych celem wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu (dotyczy postępowań wszczętych w 2018 r. i kontynuowanych z lat ubiegłych)	72
Liczba wniosków skierowanych do sądu o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (dotyczy postępowań wszczętych w 2018 r. i kontynuowanych z lat ubiegłych)	24
Liczba spraw umorzonych przez Komisję w 2018 r. (np. z powodu ukończenia przez daną osobę leczenia odwykowego, wycofania wniosku przez osobę zgłaszającą, nie stwierdzenia ZZA, nie uczestniczenia osób zainteresowanych i członków rodziny w postępowaniu prowadzonym przez Komisję)	90
Liczba posiedzeń Komisji w 2018 r.	51

Koszt realizacji zadania wyniósł **140.776,90 zł**. Na kwotę tą składają się przede wszystkim: wynagrodzenia członków Komisji, koszty opinii sporządzanych przez biegłych, koszty sądowe, wynagrodzenie dla Sekretarza Komisji.

- 1.2. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, obok świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach podstawowych programów psychoterapii uzależnień na podstawie kontraktu zawartego z Narodowym Funduszem Zdrowia, realizowała także na zlecenie Miasta działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych będących mieszkańcami Stargardu, prowadząc:

1) działania skierowane do dorosłych osób uzależnionych od alkoholu, a także dla osób stosujących przemoc, w ramach których prowadzone były: grupa motywacyjna, grupa rozwoju osobistego, trening asertywności i trening umiejętności społecznych,

2) działania skierowane do dorosłych osób współuzależnionych, w tym także osób współuzależnionych doświadczających przemocy, w ramach których prowadzone były: grupa rozwoju osobistego, grupa dla dorosłych dzieci alkoholików i trening asertywności.

Realizacją ww. programów zajmowało się czterech specjalistów:

- certyfikowany specjalista terapii uzależnień, psycholog, socjolog;
- certyfikowany specjalista terapii uzależnień, psycholog, socjoterapeuta, pedagog;
- certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, psycholog, socjoterapeuta, pedagog;
- certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, psycholog.

W 2018 r. od stycznia do grudnia z ww. działań w Przychodni skorzystało 57 osób.

Z budżetu Miasta wydano na ww. cel kwotę **36.440 zł**.

- 1.3. Stowarzyszenie MONAR od stycznia 2018 r. prowadziło na zlecenie Miasta Punkt profilaktyczno – konsultacyjny dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin, prowadząc działania skierowane do osób:
- z problemem narkotykowym, tj. eksperymentujących z narkotykami, nadużywających narkotyków oraz uzależnionych od narkotyków,
 - uzależnionych utrzymujących abstynencję od substancji psychoaktywnych,
 - współuzależnionych, tj. rodziców, rodzeństwa, partnerów i innych pozostających w bliskich relacjach z osobami używającymi narkotyków.

Ww. działania realizowało czterech specjalistów:

- certyfikowany specjalista terapii uzależnień posiadający certyfikat z zakresu profilaktyki i edukacji,
- certyfikowany specjalista terapii uzależnień,
- certyfikowany specjalista terapii uzależnień, posiadający certyfikat Candis, pedagog,
- pedagog w trakcie procesu uzyskiwania certyfikatu specjalisty terapii uzależnień.

W 2018 r. z ww. działań skorzystało łącznie **250 osób**, przy czym jedna osoba mogła uczestniczyć w kilku działaniach.

Metoda pracy z klientem	Liczba uczestników	Liczba godzin
Poradnictwo	198	259
Interwencja kryzysowa	28	54
Konsultacje specjalistyczne	16	16
Rozmowa motywująca	9	45
Terapia indywidualna	12	48
Krótką interwencja terapeutyczna	6	16
Kierowanie do innych placówek	14	-
Terapia Candis	6	24
Wsparcie procesu readaptacji	9	24
Razem	298	486

Koszt realizacji zadania wyniósł **40.000 zł**.

- 1.4. Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ALA" stwarzało środowisko alternatywne skierowane do abstynentów, osób uzależnionych i ich rodzin oraz promowało zdrowy styl życia, dając możliwość uczestnictwa mieszkańcom miasta w przedsięwzięciach edukacyjnych, integracyjnych, profilaktycznych, a w szczególności w grupach samopomocowych, których celem jest pomoc osobom dotkniętym różnego rodzaju problemami alkoholowymi, m.in. w:

- grupie wsparcia
- grupie „AA”,
- grupie „Al. – Anon”,
- grupie „AN” (funkcjonowanie do końca maja).

Łącznie w grupie wsparcia wzięło udział 40 osób, osoby te były objęte działaniami rehabilitacyjnymi z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy.

Ze spotkań w grupach samopomocowych oraz działań edukacyjnych, integracyjnych i profilaktycznych skorzystało 193 uczestników, przy czym jedna osoba mogła uczestniczyć w kilku spotkaniach grup. Przed spotkaniami grup realizowane było

poradnictwo indywidualne prowadzone przez terapeutę uzależnień. W sumie 2018 r. udzielono 464 porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Ponadto Stowarzyszenie prowadziło Klub Abstynenta, w ramach którego:

- 1) prowadziło ogólnodostępną bibliotekę i czytelnię, umożliwiające zapoznanie się z materiałami specjalistycznymi i edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej (książki, broszury, specjalistyczną prasę),
- 2) udostępniało salę do gry w tenisa stołowego oraz oglądania telewizji,
- 3) prowadziło punkt informacyjno - konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, w ramach którego przekazywano osobom, które się do niego zgłaszały, podstawowe informacje na temat problemu alkoholowego oraz przedstawiano ofertę pomocy grup samopomocowych,
- 4) promowało abstynencję wśród mieszkańców Miasta, integrowało środowisko abstynenckie oraz prowadziło edukację na temat problemów alkoholowych w ramach kampanii „Rodzina z osobą uzależnioną”,
- 5) promowało trzeźwy styl życia poprzez organizację rajdu rowerowego,
- 6) prowadziło działalność edukacyjną z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży przychodzącej do Klubu Abstynenta, np. w formie zajęć plastycznych, gier i konkursów edukacyjnych i czytelniczych dotyczących problematyki alkoholowej organizowanych w ramach np. „Wieczoru Mikołajkowego”.

Ponadto Stowarzyszenie po raz kolejny zorganizowało obóz terapeutyczny dla 20 uczestników grupy wsparcia, którzy mieli możliwość przebywania przez pięć dni na terenie Gór Izerskich – w Świeradowie – Zdroju, gdzie uczyli się spędzania czasu wolnego w trzeźwości jako alternatywnej umiejętności społecznej w stosunku do zachowań destrukcyjnych. Podczas obozu przeprowadzono 34 godziny terapii grupowej, której wynikiem było poszerzenie wiedzy uczestników na temat uzależnienia i problemu przemocy w rodzinie. Cały program wzbogacony był wędrownkami górskimi. Obóz był prowadzony przez certyfikowanego specjalistę terapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień.

Koszt realizacji zadania w 2018 r. wyniósł **64.300 zł.**

2. W zakresie realizacji zadania: udzielanie rodzinom, w tym w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęto niżej wymienione działania.

2.1. Podobnie jak w latach ubiegłych na terenie Stargardu funkcjonowały pozaszkolne świetlice realizujące programy socjoterapeutyczne prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Nazwa organizacji prowadzącej świetlicę	Liczba uczestników świetlicy w 2018 r.	Kwota dotacji w 2018 r.
Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej, bezpośredni realizator zadania: Centrum Socjalne Caritas	20	23.417 zł
Chorągiew Zachodniopomorska ZHP Hufiec Stargard	82	20.000 zł

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie	6	5.987 zł
--	---	----------

Zadaniem świetlicy prowadzonej na zlecenie Miasta przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej, której bezpośrednim realizatorem było Centrum Socjalne Caritas była pomoc dzieciom krzywdzonym i zaniedbywanym, borykającym się z wieloma trudnościami życiowymi i problemami osobistymi, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Na zajęcia w świetlicy uczęszczały w szczególności dzieci kobiet przebywających w Gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia oraz osób długotrwale bezrobotnych, pracujących w Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie.

Każde dziecko, które uczęszczało do świetlicy, otrzymało pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Dzięki uczestnictwu w zajęciach socjoterapeutycznych dzieci nabywały umiejętność odpowiedniego zachowania się w sytuacjach trudnych, umiejętność asertywnego wyrażania myśli i uczuć, odzyskiwały równowagę psychiczną, poczucie wartości. Zauważono poprawę wyników w nauce oraz funkcjonowanie w środowisku rówieśniczym. Podczas prowadzenia zajęć wykorzystywano elementy aromaterapii, jako element łagodzenia lęków i napięć, służącej relaksacji oraz poznawaniu wpływu dbałości o swoje ciało i higienę na samopoczucie. Dodatkowo działania w świetlicy skupiały się na podejmowaniu kontaktów indywidualnych z rodzicami w celu poprawy funkcjonowania całej rodziny, w szczególności poprzez informowanie rodziców o rozwoju dzieci, a także na objęciu dzieci dożywianiem w formie trzech posiłków w ciągu dnia.

Dzieci i młodzież z terenu Stargardu pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, będących w kryzysie miały również możliwość uczestniczenia w zajęciach w świetlicy realizującej program socjoterapeutyczny prowadzonej w Harcerskiej Świetlicy Środowiskowej Tęcza przez Chorągiew Zachodniopomorską ZHP Hufiec Stargard. Zajęcia w świetlicy prowadzone były metodą harcerską, to znaczy że dzieci niezrzeszone w grupie harcerskiej mogły wspólnie z nimi brać udział w przedsięwzięciach typowo harcerskich, tj. zbiórkach zuchowych, harcerskich. Ponadto w świetlicy Tęcza prowadzone były zajęcia artterapeutyczne, ogólnorozwojowe, w tym wyjścia edukacyjne do różnych instytucji w mieście, kina, muzeum, z których skorzystało 82 dzieci. Dla dzieci borykających się z problemami uzależnień, przemocy w środowisku rodzinnym i rówieśniczym realizowane są zajęcia socjoterapeutyczne. Dzięki działaniom podejmowanym w świetlicy dzieci uczą się alternatywnych sposobów na spędzanie czasu wolnego, sposobów eliminowania negatywnych społecznie zachowań. Zakończeniem działań podejmowanych w ciągu roku szkolnego w świetlicy Tęcza był wyjazd na obóz wraz z harcerzami do miejscowości nadmorskiej Świętoustie, w którym wzięło udział 15 dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych. Podczas pobytu na obozie w dalszym ciągu realizowany był program socjoterapeutyczny, dzięki któremu dzieci odnalazły w sobie swoje mocne strony. Wzmocniono poczucie bezpieczeństwa i przynależności dzieci do grupy, a tym samym zauważono u nich wzrost poczucia własnej wartości.

W przypadku świetlicy prowadzonej przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie zajęcia skierowane były do osób niepełnosprawnych intelektualnie, które wywodzą się z rodzin z problemem alkoholowym. Na zajęcia uczęszczało 6 osób wymagających specjalnej opieki

socjoterapeutycznej. Jako osobom posiadającym taką niepełnosprawność, trudno jest im radzić sobie z problemem występującym w ich rodzinach. Wszystkie działania podejmowane w ramach zajęć realizowanych w formie zajęć indywidualnych i grupowych sprzyjały kształtowaniu się i utrwalaniu obowiązujących norm społecznych i prawidłowych zachowań. Zajęcia umożliwiły uczestnikom przede wszystkim odreagowanie negatywnych emocji i napięć powstałych na skutek przebywania w urazowym środowisku rodzinnym, poprawę umiejętności komunikacji w grupie, nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz podwyższenie poczucia własnej wartości.

Ponadto zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były także w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach. Włączane były w harmonogram świetlic „Promyk” funkcjonujących w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.

Koszt realizacji zadania wyniósł **49.404 zł.**

Obok świetlic socjoterapeutycznych funkcjonowały także trzy placówki wsparcia dziennego w tym dwie w formie opiekuńczej i jedna w formie podwórkowej prowadzone przez Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (placówki prowadzone w formie opiekuńczej: przy ulicy 11 Listopada 22 i uruchomiona w 2018 r. przy ulicy Marii Konopnickiej 1 oraz placówka prowadzona w formie podwórkowej przy ulicy R. Traugutta 16/1) realizujące programy socjoterapeutyczne, obejmujące pracę opiekuńczo-wychowawczą dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W 2018 r. z opieki w ww. placówkach skorzystało 86 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, ubogich, zaniedbanych, głównie z powodu problemu alkoholowego występującego w danej rodzinie. W ramach realizacji programu socjoterapeutycznego dzieci uczestniczyły w różnych formach zajęć, w szczególności w zajęciach socjoterapeutycznych, integracyjnych, animacyjnych, wychowawczych, tanecznych, socjoterapeutycznych z profilaktyką uzależnień, otrzymywały pomoc w nauce, a także brały udział w wycieczkach. Uczestnictwo w zajęciach umożliwiło dzieciom podniesienie ich poczucia wartości i samooceny, a tym samym wiary we własne siły i możliwości.

Działania podejmowane w placówkach miały przede wszystkim na celu wspieranie całej rodziny w działaniach opiekuńczo – wychowawczych, w szczególności poprzez prowadzenie indywidualnych rozmów z rodzicami, podczas których oferowano pomoc, poprzez informowanie rodziców o rozwoju i postępach dzieci oraz stałą pracę z instytucjami oświatowymi i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Koszt realizacji zadania wyniósł **120.000 zł.**

Oprócz realizacji zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach i placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Stargardzie zorganizowało w Międzywodziu siedmiodniowy obóz terapeutyczno - rehabilitacyjny dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie, wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym. Uczestnicy turnusu podczas grupowych zajęć socjoterapeutycznych uzyskali fachową pomoc w odreagowaniu emocji i napięć powstałych na skutek przebywania w urazowym środowisku domowym. Pracowano nad rozpoznawaniem i wyrażaniem pozytywnych uczuć, radzeniem sobie w trudnych sytuacjach i właściwym podejmowaniem decyzji. Wzmacniano wśród podopiecznych poczucie własnej wartości

mające decydujący wpływ na samoocenę, która z powodu przebywania w trudnym środowisku rodzinnym bywa u większości z nich bardzo niska.

Koszt realizacji zadania wyniósł **7.000 zł.**

- 2.2. W 2018 osoby oraz rodziny doznające przemocy, będące mieszkańcami Stargardu, miały możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji prawnych udzielanych na zlecenie Miasta przez prawnika pana Sławomira Jastaka. Konsultacje odbywały się dwa razy w tygodniu w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie. Pomoc udzielana w ramach tych konsultacji, to przede wszystkim redagowanie pism procesowych i udzielanie informacji prawnych mających zastosowanie w konkretnej sprawie, opartych na danych i dokumentach przekazanych przez osobę pokrzywdzoną. Łącznie odbyło się 198 godzin konsultacji, z udziałem 242 osób. Uzyskały one pomoc w szczególności w formie sporządzenia pism dotyczących alimentacji, władzy rodzicielskiej, spraw rozwodowych, czy separacji jak i wspólności majątkowej. Także udzielono porad i sporządzono pisma związane z prawem pracy i ubezpieczeniami społecznymi, prawem spadkowym i karnym jak również procedurą Niebieskiej Karty.

Koszt realizacji zadania wyniósł **9.900 zł.**

- 2.3. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w szczególności kobietom i kobietom z dziećmi, pozbawionym schronienia będącym w sytuacji kryzysowej, w wyniku zagrożenia bezpieczeństwa zdrowia, a niekiedy życia, które nie mogły przebywać w swoich mieszkaniach, zapewniono możliwość skorzystania z miejsc noclegowych w Gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia i jednocześnie szerokie wsparcie psychologiczne – terapeutyczne. Najczęściej osobami doznającymi przemocy, które korzystały z Ośrodka, były kobiety współzależnione. Prowadzenie Ośrodka zostało zlecone przez Miasto Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej, natomiast bezpośrednim realizatorem zadania było Centrum Socjalne Caritas.

W 2018 roku w Gminnym ośrodku wsparcia udzielono schronienia 41 osobom. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie wydał 33 skierowania dla 26 osób (21 kobiet i 5 dzieci) pozbawionych schronienia i 7 osób (3 kobiet i 4 dzieci) z powodu przemocy w rodzinie, natomiast jedną osobę przyjęto interwencyjnie.

Pomoc osobom, które korzystały z ww. miejsc, obejmowała:

- udzielenie schronienia całodobowo we wszystkie dni tygodnia,
- wyżywienie – 3 posiłki dziennie, w tym jeden gorący (dla dzieci 4 posiłki),
- dostarczenie środków czystości i higieny osobistej,
- doraźną pomoc materialną (np. w postaci ubrań),
- instrukcje jak postępować w sytuacjach niebezpiecznych w kontakcie z agresorem,
- pomoc w formie sporządzenia pism urzędowych,
- pomoc w dotarciu do właściwych instytucji i poradni,
- pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń i regulacji sytuacji społeczno-prawnej,
- objęcie dzieci opieką socjoterapeutyczną – świetlica socjoterapeutyczna,
- wsparcie matek w procesie wychowania dzieci,
- wsparcie terapeutyczne, socjalne, diagnozę terapeutyczną i udział w zajęciach indywidualnych bądź grupowych,
- aktywizację zawodową poprzez uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej,

- podnoszenie umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez tzw. zajęcia reedukacyjne – uczestnictwo w pracach na rzecz Ośrodka (sprzątanie, przygotowywanie posiłków).

Jednocześnie kierowano osoby zamieszkujące w Ośrodku, będące w kryzysie do instytucji udzielających specjalistycznej pomocy w wymaganym przez nie zakresie. Ponadto w ramach Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia funkcjonował przyjazny pokój przesłuchań dla dzieci – ofiar przemocy. Pokój utworzony w 2008 r. przy wsparciu finansowym Miasta został udostępniony organom prowadzącym postępowanie karne w sprawach dotyczących przemocy wobec dzieci. Z pokoju przesłuchań korzystał Sąd Rejonowy w Stargardzie. Łącznie w 2018 r. przeprowadzono w pokoju **53** przesłuchania dzieci, wśród których było: 1 w wieku 0-5 lat, 22 w wieku 5-10 lat, 26 w wieku 10-15 lat, oraz 4 w wieku 15 i więcej lat.

Koszt realizacji zadania wyniósł **270.000 zł**.

3. W zakresie realizacji zadania: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych podjęto niżej wymienione działania.

- 3.1. W 2018 r. w stargardzkich szkołach realizowany był wdrażany od 2014 r. program zajęć wychowawczo-profilaktycznych z zakresu uzależnień „Spójrz inaczej”, którego podstawą oddziaływań jest nacisk na rozwój osobowości ucznia oraz jego zdolności przystosowania się społecznego poprzez trenowanie ważnych umiejętności życiowych. Realizacją programu zajmują się przeszkoleni wychowawcy klas. Dotychczas program był podzielony na dwie części dla szkół podstawowych (pierwsza dla klas I-III i druga dla klas IV-VI) i trzecią dla klas gimnazjalnych. W związku z reformą w systemie oświaty program od 2017 r. był odpowiednio dzielony na trzy części dla szkół podstawowych (pierwsza dla klas I-III, druga dla klas IV-VI i trzecia dla VII-VIII).

Liczbę uczestników programu w 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Rok kalendarzowy	Rok szkolny	Liczba osób objętych programem
I półrocze 2018 r.	II półrocze 2017/2018	<p>Szkoły Podstawowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasy I - 568 - klasy II - 366 - klasy III - 931 -klasy IV - 861 -klasy V - 590 -klasy VI - 649 -klasy VII - 658 <p>Gimnazja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasy II - 644 -klasy III - 648

II półrocze 2018 r.	I półrocze 2018/2019	Szkoły Podstawowe: - klasy I - 664 - klasy II - 580 - klasy III - 362 -klasy IV - 958 -klasy V - 881 -klasy VI - 591 -klasy VII – 657 -klasy VIII – 637 Gimnazja: -klasy III - 645
----------------------------	-----------------------------	--

- 3.2. W ramach zapewnienia innych działań związanych z profilaktyką w 2018 r. dofinansowano działania podejmowane przez Stowarzyszenie „Potrzebny Dom” pt.: „Organizacja profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych, Ferie zimowe 2018, Wakacje Letnie dla dzieci i młodzieży z Osiedla Lotnisko”, w ramach których zorganizowano wypoczynek dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych podczas ferii zimowych i wakacji oraz zagospodarowanie czasu wolnego podczas roku szkolnego.
- Podczas ferii zimowych zorganizowano gry i zajęcia świetlicowe, zajęcia w Książnicy, na basenie, taneczne oraz turystyczne, wyjście do grotty solnej. Wyżej wymienionymi działaniami objęto około 30 dzieci w wieku od 7 do 15 lat.
- Podczas roku szkolnego od lutego do grudnia zrealizowano zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia wyrównawcze, turystyczne, plastyczne, sportowe oraz konkursy tematyczne - przyrodnicze i pogadanki profilaktyczne. Działaniami objęto 18 dzieci w wieku od 7 do 15 lat.
- Natomiast podczas wakacji zorganizowano zajęcia na basenie, w grocie solnej, w Książnicy, w Muzeum, świetlicowe, konkursy tematyczne oraz wycieczki rowerowe i piesze. Działaniami objęto 35 dzieci w wieku od 7 do 15 lat.

Koszt realizacji ww. zadania wyniósł: **16.000 zł.**

- 3.3. W ramach podejmowania wraz z innymi podmiotami przedsięwzięć mających na celu promocję zdrowego stylu życia i edukację społeczną:
- 1) dofinansowano działania podejmowane przez Stowarzyszenie „Edukacja – Zdrowie –Aktywność” pt. „Stargard zdrowy i wolny od uzależnień”, w ramach których zorganizowano dla mieszkańców miasta:
 - spotkanie z Panią prof. Sławomirą Anna Gruszeuską na temat chorób cywilizacyjnych i uzależnień,
 - warsztaty, których celem było pokazanie jak skutecznie zapobiegać zagrożeniom współczesnej cywilizacji,
 - raz w miesiącu w siedzibie stowarzyszenia dyżury specjalistów, którzy zainteresowanym udzielali porad indywidualnych dotyczących chorób cywilizacyjnych, uzależnień i spraw społecznych.

W wyżej wymienionych działaniach udział wzięło około 100 osób;
 - 2) zorganizowano kampanię edukacyjno – informacyjną, w ramach której przekazywane były wiadomości o możliwości uzyskania pomocy dla rodzin udzielanej w Stargardzie w ramach akcji „Stargard Przyjazny Rodzinie” – cykl „Rodzina z osobą uzależnioną”. W ramach tego cyklu w okresie 16-21 kwietnia 2018 r. mieszkańcy Stargardu borykający się z problemem uzależnień mogli znaleźć odpowiedzi na nurtujące ich

pytania w tym zakresie za pośrednictwem audycji w lokalnym radiu, poradnika „Rodzina z osobą uzależnioną” oraz Drzwi Otwartych w podmiotach udzielających pomocy w zakresie problemu uzależnienia;

- 3) zorganizowano w ramach jubileuszu 15-lecia Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” imprezę sportowo – rekreacyjną pn. „Sportowe Potyczki – Rodzina i Promyczki”, w której uczestniczyły dzieci ze wszystkich stargardzkich szkół podstawowych. Impreza odbyła się w hali OSiR przy ul. Pierwszej Brygady. Dzieci przy donośnym dopingu swoich rówieśników oraz rodziców, którzy zasiedli na trybunach, brały udział w wymyślnych konkurencjach sportowych i dydaktycznych. Celem zawodów podzielonych na dwie grupy wiekowe uczniów klas I-VII oraz II-III gimnazjum była integracja w duchu rywalizacji fair play.

Koszt realizacji ww. zadania wyniósł: **24.194,33 zł**

- 4. W zakresie realizacji zadania: wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemu narkomanii oraz problemu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęto niżej wymienione działania.**

W 2018 r. w związku z reformą w systemie oświaty zorganizowano szkolenia:

- a) uzupełniające z zakresu realizacji programu „Spójrz Inaczej”, w ramach którego przeszkolono 44 nauczycieli, którzy zostali wychowawcami i w swoich klasach rozpoczęli realizację programu w roku szkolnym 2018/2019.
b) „Spójrz Inaczej na agresję”, w ramach którego przeszkolono 12 pedagogów szkolnych.

Ponadto przeprowadzono warsztaty superwizyjne dla 32 chętnych nauczycieli, którzy byli przeszkoleni w latach poprzednich do realizacji programu „Spójrz Inaczej”. Celem warsztatów superwizyjnych było dokonanie analizy skuteczności programu w zakresie zmian postaw oraz zachowań dzieci, a także zwiększenie efektywności pracy wychowawczej w klasach na różnych poziomach edukacji oraz podzielenie się sukcesami i trudnościami wynikającymi ze sposobów prowadzenia zajęć z dziećmi w klasach oraz modyfikacja niektórych scenariuszy, które ewaluowały w trakcie rozwoju programu.

Warsztaty prowadziła Pani Teresa Zabrodzka, trener Stowarzyszenia Psychoprofilaktyki „Spójrz inaczej”, która jest autorem niniejszego programu, rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Systematyczne szkolenie pozwala na realizację niniejszego Programu na wszystkich poziomach klas w stargardzkich szkołach.

Koszt szkolenia uzupełniającego z zakresu realizacji programu „Spójrz Inaczej”, programu „Spójrz inaczej na agresję” oraz superwizji wyniósł: **45.940,36 zł**

- 5. W ramach realizacji zadania: podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

- 5.1. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas swoich posiedzeń dokonywali kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przez sprzedawców i właścicieli przepisów powyższej ustawy. W stosunku do ujawnionych naruszeń prawa stosowane były odpowiednie kroki (wzywano Policję lub Straż Miejską, które podejmowały odpowiednie czynności). Z każdej kontroli sporządzane były także protokoły, które znajdują się w dokumentacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie Komisji przeprowadzili w 2018 r. łącznie 24 kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- 5.2. Ponadto członkowie ww. Komisji uczestniczyli w nocnych kontrolach pubów i restauracji. Głównym celem kontroli było ujawnianie i zgłoszenie do odpowiednich służb naruszenia przepisów. Podobnie jak przy kontrolach wskazanych w ust. 5.1. sporządzano protokoły i podejmowano stosowne dalsze działania. W 2018 r. członkowie Komisji przeprowadzili kontrole w godzinach wieczornych i nocnych w 9 lokalach rozrywkowych i pubach.
- 5.3. Komisja opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktów ubiegających się o niniejsze zezwolenie z obowiązującymi przepisami. Opinie były niejednokrotnie poprzedzane kontrolą danego punktu. W 2018 r. Komisja wydała 76 opinii pozytywnych.
- 6. W ramach realizacji zadania: wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej podjęto niżej wymienione działania.**

Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej prowadziło, podobnie jak w latach poprzednich, Centrum Integracji Społecznej dla osób wykluczonych społecznie. W roku 2018 Centrum prowadziło cztery grupy:

- 1) opiekunek osób zależnych – realizującą usługi opiekuńcze na rzecz mieszkańców,
- 2) porządkową – świadczącą głównie usługi w zakresie sprzątanía,
- 3) remontowo – budowlaną – wykonującą usługi remontowo - budowlane w mieszkaniowym zasobie komunalnym.

W 2018 r. łącznie w działaniach CIS-u brało udział 95 uczestników (w tym 7 osób z edycji 2016 r., 24 osoby z edycji 2017 r. oraz 64 osoby przyjęte w roku 2018) z tego:

- 1) 15 osób ukończyło zajęcia,
- 2) 19 osób zrezygnowało z udziału w programie CIS-u,
- 3) 16 osób zostało wykluczonych z programu CIS-u,
- 4) 16 osób nie ukończyło okresu próbnego w programie CIS-u,
- 5) 29 osób kontynuuje uczestnictwo w programie w 2019 r.

Działania podjęte w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w 2018 r. to:

- 1) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- 2) zajęcia terapeutyczne,
- 3) zajęcia prowadzone z pracownikiem socjalnym,
- 4) kurs obsługi komputera.

Zajęcia miały na celu zmianę postawy w stosunku do siebie i do otoczenia. Poprzez aktywną pracę warsztatową, beneficjenci stali się bardziej komunikatywni, wrażliwi, otwarci, nabyli umiejętności związane z poruszaniem się na rynku pracy. Uczestnicy zdobyli wiedzę, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Po zakończeniu programu reintegracji społeczno - zawodowej 25 osób podjęło zatrudnienie.

Na działalność CIS-u przekazano kwotę **226.000 zł.**

- 7. W ramach realizacji zadania: pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej podjęto niżej wymienione działania.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2018 r. udzielił pomocy 77 rodzinom (93 osobom) z uwagi na występujący w nich problem alkoholowy i 5 rodzinom (8 osobom) – z uwagi na problem narkotykowy. Osoby te korzystały z różnych form pomocy, w tym:

- 1) świadczeń pomocy społecznej,
- 2) świadczeń rodzinnych i wychowawczych,
- 3) dodatków mieszkaniowych,
- 4) dożywiania i innej pomocy rzeczowej.

Ponadto prowadzono poradnictwo specjalistyczne dla ww. osób w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne.

II. PROGRAM „SZKOŁA, RODZINA, ŚRODOWISKO”.

Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” był priorytetowym działaniem podejmowanym w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Na realizację Programu w 2018 r. wydatkowano kwotę **568.274,45 zł.**

OPIS PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU „SZKOŁA, RODZINA, ŚRODOWISKO”

Obszar realizacji Programu	Podejmowane działania
SZKOŁA	<p>1. Realizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych w okresie roku szkolnego we wszystkich szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w których funkcjonują powszechnie dostępne świetlice integrująco - wspierające „Promyk” finansowane w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Dzieci miały możliwość uczestniczenia w zajęciach sportowych oraz zajęciach specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych o charakterze terapeutycznym dostosowanych do indywidualnych potrzeb dziecka, Zarówno zajęcia sportowe jak i specjalistyczne mają na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali aspołecznych zachowań uczniów, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Zajęcia te były elementem szerszych planów zajęć obejmujących zajęcia organizowane bezpośrednio przez poszczególne szkoły. W II półroczu roku szkolnego 2017/2018 (I półrocze roku 2018) odbyło się 3.881 godzin zajęć, w których brało udział 1.263 uczestników (20,88 % uczniów) realizowane przez 73 nauczycieli, natomiast w I półroczu roku szkolnego 2018/2019 (II półrocze roku 2018) odbyło się 1010 godzin zajęć, w których brało udział 868 uczestników (14,43 % uczniów) realizowanych przez 56 nauczycieli. Pomniejszona realizacja zajęć pozalekcyjnych w świetlicach „Promyk” wynika z przeprowadzonych zmian organizacyjnych. Szkoły w pierwszym półroczu szkolnym (II półrocze 2018) stały się bezpośrednim dysponentem środków na niniejsze działanie, a więc również przejęły koordynację nad jego realizacją.</p>
RODZINA	<p>1. „Szkoła dla Rodziców” – ideą Szkoły dla Rodziców, prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, jest podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców, zwłaszcza tych, którzy mają problemy w wykonywaniu swojej funkcji rodzicielskiej. Zajęcia prowadzone są metodą warsztatową. W 2018 r. zorganizowano 2 edycje Szkoły, w ramach której odbyło się 19 spotkań, które poprowadzili terapeuta i psycholog. W spotkaniach udział wzięło 17 rodziców, z których 10 ukończyło „Szkołę dla Rodziców”.</p> <p>2. Zespół psychologów i terapeutów funkcjonujący w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej podejmuje działania skierowane do dzieci i ich rodziców – rodzin dotkniętych problemem przemocy i uzależnień. Prowadzi porady, konsultacje, diagnozę i terapię indywidualną oraz interwencję kryzysową. Prowadzi treningi umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców, mediacje, psychoedukację i motywację osób, rodzin (np. do terapii odwykowej, uczestnictwa w zajęciach Szkoły dla Rodziców). Udziela poradnictwa osobom i rodzinom</p>

	<p>przejawiającym trudności wychowawcze oraz dysfunkcje. Zajmuje się realizacją grupowych form pracy o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym, profilaktycznym itp. Uczestniczy w prowadzeniu Szkoły dla Rodziców. Zespół (7 specjalistów) objął pomocą 186 rodzin. Jednocześnie w ramach pracy Zespołu czworo psychologów oddelegowano do pracy w dziesięciu stargardzkich szkołach, gdzie przeprowadzili łącznie 1.492 godziny konsultacji z uczniami, nauczycielami i rodzicami. Prowadzili także zajęcia psychoedukacyjne w jednej ze szkół podstawowych wspierające pracę nauczycieli w ich codziennym działaniu na rzecz dziecka, jak również prowadzili zajęcia mające na celu wzmocnienie u osób, z którymi pracowali poczucie własnej wartości, umiejętności komunikacyjnych i radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i stresującymi. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom dzieci, rodziców i pedagogów działania Zespołu były także dopasowane do zaobserwowanych i zdiagnozowanych potrzeb szkół.</p> <p>3. W ramach poszerzania pracy terapeutycznej z rodzinami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie zorganizował dla dzieci w wieku 8-15 lat pochodzących z rodzin pozostających w kryzysie, borykających się z problemami przemocy, uzależnień, korzystających z pomocy MOPS-u dziewięciodniowy obóz terapeutyczny w górskiej miejscowości Rabka Zdrój. Podczas obozu realizowany był program socjoterapeutyczny, dzięki któremu dzieci mogły, zarówno ćwiczyć sposoby obniżania poziomu agresji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, nazywania uczuć im towarzyszących, jak również pracować nad jakością komunikacji i pogłębianiem relacji między sobą. Ponadto dzieci uczyły się przestrzegania określonych zasad współdziałania, a także poznawania swoich mocnych stron. W obozie uczestniczyło 28 dzieci (14 chłopców i 14 dziewcząt).</p>
ŚRODOWISKO	<p>1. Działalność Miejskiej Grupy Konsultacyjnej (zespół o charakterze strategicznym) i 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych (zespoły o charakterze operacyjnym, bezpośrednio zajmujące się pomocą rodzinom pozostającym w sytuacjach kryzysowych). Na spotkaniach członkowie SGK zajmowali się w większości rozwiązywaniem problemów konkretnych rodzin, których dzieci uczęszczają do szkół z rejonu objętego opieką danej SGK. Rodziny te (w których występują głównie problemy alkoholowe, problem przemocy i niewydolności wychowawczej) zwykle potrzebują wielokierunkowej pomocy i współdziałania wielu służb w rozwiązaniu sytuacji kryzysowych. Przyjrzenie się bowiem przez wielu specjalistów danej rodzinie dawało pełniejszy i trafniejszy obraz jej problemów i możliwości szybszego ich rozwiązania. Pozwalało także na skonstruowanie skoordynowanego planu pomocy, w którym działania różnych specjalistów nie powielają się. Praca SGK daje pełniejszy i szybszy przepływ informacji pomiędzy służbami. W II półroczu roku szkolnego 2017/2018 (I półrocze roku 2018) odbyło się 12 spotkań SGK, w których uczestniczyły 73 osoby (przedstawiciele najważniejszych instytucji w mieście, zajmujących się pomocą rodzinom w kryzysie), które pomocą objęły 53 rodziny, natomiast w I półroczu roku szkolnego 2018/2019 (II półrocze roku 2019) odbyło się 8 spotkań SGK, w których uczestniczyło 77 osób (przedstawiciele najważniejszych instytucji w mieście, zajmujących się pomocą rodzinom w kryzysie), które pomocą objęły 77 rodzin.</p> <p>2. Zespół Interdyscyplinarny został powołany 29 lutego 2012 r. i zajmuje się przemocą w rodzinie, realizując obowiązki</p>

	<p>wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Za obsługę techniczno – organizacyjną Zespołu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2018 r. odbyło się 19 głównych posiedzeń Zespołu. Do Zespołu wpłynęło 208 formularzy Niebieskiej Karty, z czego 54 jako kolejne zdarzenie w rodzinie. Do pracy z rodzinami, których dotyczyły Niebieskie Karty, zgodnie z obowiązującą procedurą Zespół powołał 147 Grup Roboczych.</p>
--	---

III. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ UJĘTYCH W MIEJSKIM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2018.

Źródłem finansowania Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2018 były przede wszystkim dochody własne z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz inne dochody własne Miasta.

Plan wydatków: **1.560.000 zł**

Wykonanie wydatków: **1.453.230,04 zł**

DZIAŁ, ROZDZ.	PLAN	WYKONANIE	DYSPOONENT
851;85153	68.500	67.557,89	UM
851;85154	896.700	813.941,52	UM
851;85154	154.000	140.776,90	MKRPA/MOPS
851;85154	365.000	356.693,61	MOPS
851;85154	75.800	74.260,12	SZKOŁY
	1.560.000	1.453.230,04	93,15 %